

IGE &
GONDOLATOK

BIBLIA
TANULMÁNYOZÁS

SZAKMAI
ANYAGOK

JÁTEKOK

ÉNEKEK

TÉMAFELDOLGOZÁS

KÉRDÉSEK

KITEKINTŐ

IGESZAKASZ

Ám 5,1-27

„Ezt mondja az Úr Izrael házának: **Engem keressetek, akkor életben maradtok!** Ne keressétek fel Bételt, ne járjatok Gilgálba, Beérsebába se menjetek! Mert Gilgál fogságba jut, Bétel pedig megsemmisül. **Az Urat keressétek, és életben maradtok!**” Ám 5,4-6a

IGEI GONDOLATOK

Ítéletből élet. Talán így lehetne röviden összefoglalni **Ámós próféta** könyvét. Bár a prófétákhoz soroljuk, Ámós mondja ki saját magáról, hogy „*Nem vagyok próféta, sem prófétatanítvány. Pásztor vagyok én, és fűgét termeszték.*” (Ám 7,14) Ámós tehát **pásztor**, vagy még helyesebben **juhtenyésztő volt**. Isten ebben készíti fel, és hívja el Ámósz, hogy rázza fel népét, **Izraelt**, akik **elfordultak Urukától**. Isten népének nem kellett az a próféták, akiket küldött. Nem akarták, hogy Isten beleszóljon az ő életükbe, ezért megparancsolták a prófétáknak, hogy meg se szólaljanak. (Ám 7,12) **Bár a nép elhagyja Istent, nem foglalkoznak vele, sőt, más istenekhez fordulnak, az Úr mégis keresi őket.** „*Ha hűtlenek vagyunk, ő hű marad, mert önmagát meg nem tagadhatja.*” (2Tim 2,13) Ezért más eszközökhöz fordul Isten, és nem a megszokott módon figyelmezteti őket. Ha a prófétákat elhallgattatják, akkor egy mezőgazdászra keresztül fog szólni nekik. Ebből is jól látszik, hogy **az isteni elhívás nem emberi származástól vagy képzettségtől függ, hanem Isten szuverén hatalmától**. Figyelmezteti népét, mert elfordultak tőle, rossz úton járnak. Az embert szerető Isten nem azért figyelmezteti őket, mert sértené önbecsülését, hogy nem figyelnek rá. **Féltő szeretetből figyelmezteti őket, mert látja, hogy rossz úton vannak**, aminek pedig katasztrofális következményei lesznek. Ez már látszik az egész nép életén. Az Istentől való elszakadásnak mindig látható következményei vannak.

Ha körülnézünk a világban, ennek **az elszakadásnak láthatjuk a jeleit**. Az **ember kizsákmányolja a természetet, szennyezi a környezetet**. Emberek milliói éheznek és nyomorognak, miközben másoknak annyi vagyonuk van, amennyit meg sem tudnak számlálni. Izrael életben is hasonló következményeket látunk. Társadalmi igazságtalanságok sora (szegények elnyomása, korrupszió), gazdagok kizsákmányolják, és rabszolgává teszik a szegényeket. Izrael elfordulásának másik jele a **hamis vallásosság** volt. Azt gondolták, Istennek elég, ha a formai követelményeket megtartják. Tulajdonképpen színjáték volt a hitük.

De Istennek nem a külsőségek számítanak, hanem az ember szíve. (1Sám 16,7) Egy szülőnek is fáj, ha azt látja gyermekén, hogy azt teszi, ami számára rossz. Ezért fenyegeti népét pusztulással. Az elől az ítélet elől nincs menekvés, Isten elől sehová sem lehet elbújni. (Ám 5,19-20). A könyv zárszava mégsem ez, hanem a kegyelem. **Az ítélet elől valóban nem lehet elbújni, mégis Isten ígéretet tesz a helyreállításra.** A fogság bekövetkezik, de az Úr ígéretet tesz, hogy mindent újjáépít, ami tönkrement, sőt, még többet is ad a népnek annál, mint ami elveszett.

KAPCSOLÓDÓ IGÉK

- Jer 29,13
- 5Móz 4,29
- Mt 6,33
- Ézs 1,17
- Mik 6,8
- Péld 31,8-9
- 1Sám 16,7
- Ézs 58,6-7
- Jak 1,27
- Mt 23,23
- Lk 4,18-19
- Jn 10,10
- Mt 25,35-40

A megsebzés után mégis meggyógyul Isten és a nép kapcsolata. **Istennek ez a helyreállító munkája Krisztusban csúcsosodott ki.** Benne mutatta meg Isten a kegyelmét és irgalmát, ő hordozta el bűneink következményét, hogy szabadon fordulhassunk az Atyához.

Jézusban út nyílt Isten és ember között. Egyedül általa lehetünk kapcsolatban Istennel, általa lehet életünk, örök életünk. Ámós könyvének minden eseménye ebbe az egy üzenetbe csatornázódik be: „Az Urat keressétek, és életben maradtok” (Ám 5,6a)

BIBLIATANULMÁNYOZÓ KÉRDÉSEK

- Olvassátok el az 5. fejezetet, majd csak az 5–6. verseket! Mit jelenthet ebben a szövegben az, hogy „keressétek az Urat”?
- Mi lehet a különbség aközött, hogy valaki egy vallási helyet keres, és aközött, hogy magát az Urat keresi?
- Miért kapcsolja össze Ámós az Úr keresését azzal, hogy „életben maradtok”?
- Lehet-e valaki vallásos úgy, hogy közben valójában nem Istent keresi? Az igeszakasz alapján mitől igen vagy nem?

KITEKINTŐ

- **Kortörténeti háttér:** Ámós a déli országrészben működő - de északon prófétáló - pásztor volt. Pásztorága ellenére művelt ember lehetett, ugyanis ekkoriban a déli országrészben nemcsak a gazdaság és a kereskedelem fejlődött, hanem a szellemi élet is virágzásnak indult. Ámós szolgálata a gazdasági és politikai fellendülés időszakában zajlott - Uzzijá júdai király és II. Jeroboám izraeli király uralkodásának idején. II. Jeroboám sikeresen megszabadította Izraelt az arám nyomástól, amelynek következtében jelentős politikai és gazdasági fejlődés ment végbe az északi országrészben. A jólét azonban súlyos társadalmi problémákat is eredményezett. Miközben az ország gazdaságilag erősödött, a társadalmi különbségek egyre mélyültek, és a szegényebb rétegek helyzete elviselhetetlenné vált.
- **A könyv teológiája:** Ámós könyve teológiájának középpontjában Isten igazságossága és a társadalmi igazságtalanság elleni radikális fellépése áll. A próféta üzenete nem pusztán erkölcsi bírálat, hanem Isten ítéletének meghirdetése. Izrael népe megszegte az Istennel való kapcsolat alapját jelentő törvényt, ami miatt egyre mélyebb szakadék alakult ki a társadalomban a gazdagok és a szegények között, miközben a vallási élet külsőséges és torz formát öltött.

BEVEZETŐ KÉRDÉSEK

- Mi jut eszedbe a „jó ember” kifejezésről?
- Mitől lesz valaki hiteles a szemedben?
- Szerinted mit jelent hitelesnek lenni?
- Mit jelenthet ma az, hogy valaki „az Urat keresi”?
- Hol tapasztalod a környezetedben az Istentől való elszakadás miatti romlottságot?
- Hol találkozol ma leggyakrabban (társadalmi) igazságtalansággal?
- Könnyen kifejezed mások felé, ha valami nincs rendben az életedben?

EGYÉNI REFLEXIÓ

Az életed melyik területén mutatod kifelé, hogy rendben vagy, miközben belül inkább változásra van szükséged?

MÉLYREVIVŐ KÉRDÉSEK

- Mi a különbség a vallásos szokás és az Istennel való élő kapcsolat között? Miért mondja az Úr: „ünnepeiteket ki nem állhatom!”? (5,21)
- Miért könnyebb néha vallásosnak látszani, mint őszintén Isten elé állni?
- Miért veszélyes, ha a hit csak belső ügy marad?
- Miért nem elég az üdvösség kérdésében az, hogy „jó emberek” vagyunk?
- Könnyű az ige felszólításának eleget tenni: gyűlölni a rosszat és szeretni a jót? (5,15)
- Miért lehet fájdalmas, ha Isten nem azt mondja, amit hallani szeretnénk? (5,10)

TÉMAFELDOLGOZÁS

1. Bibliatanulmányozás

Olvassátok el a 21–24. verseket!

- Mit utasít el Isten ezekben a versekben? (ünnepek, ünnepi összejövetelek, áldozatok, énekek, zene)
- Mi a baj az istentisztelettel a szöveg szerint? Vagy nem magával az istentisztelettel van baj? (Isten nem azt mondja, hogy „nem érdekel az istentisztelet”, hanem azt, hogy az istentisztelet nem választható el az igazságosságtól.)

2. Keresd meg az életet!

Rejtsetek el a teremben különböző papírokat. Némelyiken olyan dolgok vannak, amelyek Ámós 5 szerint az élethez vezetnek, másokon pedig olyanok, amelyek a nép problémáját jelzik. Az egyik, ami az „Élethez vezet” (Keressétek az Urat!, Keressétek a jót! , Gyűlöljétek a rosszat! , Szeressétek a jót! stb.) a másik pedig „Izrael problémája” (Nyomjátok el a szegényeket!, Vesztegesd meg a másikat!, Vedd el a szegények jogait!, Legyetek bálványimádók!, Legyetek igazságtalanok!) A csapatoknak meg kell találniuk a papírokat, majd két csoportba rendezni őket. Beszéljétek meg, hogy mi a különbség aközött, amit Izrael csinált, és aközött, amire Ámós felszólítja őket? (A Biblia kijelentése az, hogy Isten néha nem több vallásosságot kér az embertől, hanem azt, hogy valóban őt keresse, és ennek látható következménye legyen az életében.)

3. Mit mutatok kifelé? Mi van mögötte valójában?

Életünk egyes területei közelebb, mások pedig távolabb lehetnek Istenhez. Rajzoljatok egy üres lapra egy 3 körből álló céltáblát. A különböző körökre az alábbiakat írjátok:

- középén: eltalálom Istent
- középső kör: Istenhez közelre tudom dobni
- külső kör: messze dobom Istentől
- kívül: teljesen mellémegyek

Jelöljétek be, hogy az életetek különböző területei melyik mezőbe találnának célt: *hit, barátságok, család, iskola, igazságosság, őszinteség, boldogság.*

Ezután beszélgethettek arról, hogy miért mutat az ember gyakran mást, mint, ami a valóság. Miért tűnik könnyebbnek másnak mutani magunkat, mint amik valójában vagyunk?

4. Mitől lesz hiteles egy közösség?

A csapatok azt vizsgálják, hogy az ifi vagy gyülekezet életében mi mutatja azt, hogy nem csak „ének és program” van, hanem a közösség tagjai valóban keresik az Urat.

Ehhez kérdések lehetnek:

- Mi ad hitelt egy keresztény közösségnek?
- Mi rombolja a hitelességét?
- Hogyan látszik meg a közösségben az igazságosság?
- Mitől lesz egy istentisztelet, alkalom vagy ifi valóban Isten-központú?

A végtermék lehet egy „Hiteles ifi/gyülekezet 10 pontban” című ajánlás.

Ugyan ezeknek a kérdéseknek a megválaszolásával készítsenek plakátot!

ige
elmélyítése

Téma
hangoló

Önismeret

Projekt
feladat

ALTERNATÍV FELDOLGOZÁSI ÖTLETEK

Lépj ki az utcára!

Járj utána, hogy a saját településeken, környezetekben milyen segítségre szoruló, elesettek (idősek otthona, hajléktalanszálló, rászoruló családok) vannak, és beszéljétek meg, hogyan tudnátok nekik konkrétan segíteni. Készítsetek egy akciótervet a megvalósításról! Nem kell rögtön nagy dologra gondolni, elég kis dolgokkal kezdeni (meleg ruha, étel stb.) A lényeg, hogy a fiatalok észrevegyék a segítségben lévőket, és meglássák, hogy az Istenhez való tartozásnak a társadalomban is van következménye.

SZAKMAI ANYAGOK

- Szabó István - Megharsan az Úr!
- BibleProject - Ámós
- Ámós próféta könyvének kialakulása és teológiája
- Ámós könyve - Kálvin kommentár

JÁTÉKOK

ÁMÓSZ-HÍRADÓ

korlátlan létszám | kapcsolódó

Az Ámós-híradó során a fiatalok kis csoportokban egy rövid, híradós tudósítást készítenek Ámós könyvének egy-egy témájáról. Minden csapat kap egy résztémát: a szegények elnyomása, a hamis vallásosság, az Úr napja, gazdagok visszaélése. A feladat az, hogy kreatívan, saját stílusukban mutassanak be egy-egy helyzetet. A kész híradóban legyen bemondó, helyszíni tudósító és legalább egy megszólaló szereplő. A felkészülés után minden csapat adja elő a saját „híradóját”. Ha több csapat van, akkor rövid, 1 perces blokkokban játsszák el a jeleneteket. Ha van rá lehetőség, videóra is lehet rögzíteni 1-1 csapat tudósítását, majd később együtt meg lehet ezeket nézni.

ÉNEKEK

- Teremts bennem tiszta szívet
- Áldó hatalmak oltalmába rejtve
- Az utcák megtelnek majd
- Csak Istené legyen minden dicsőség
- Egyedüli reményem
- Új szövetséged elfogadom
- Mikor látom egeidet
- Nincs más Isten

KÖVETEK

min. 8 fő | csapatépítő

A játékosokat két, egyenlő létszámú csapatra osztjuk. Az egyik csapat az egyik szobába, a másik csapat a másikba megy. Mindkét csapat egy-egy követet választ maguk közül. A két követ megállapodik egy tárgyban, amit a csapatoknak ki kell találniuk.

A követek, miután megegyeztek, az ellenfél csapatának szobájába mennek. A csapat összes tagja eldöntendő kérdést intéz a követhez, aki csak igennel, nemmel és issel felelhet. Az a csapat nyer, amelyik előbb találja ki a megbeszélt tárgyat.

Óravázlatot összeállította: Kuncz Ábel

Felhasznált források:

Kroeker, Jakob: Ámós és Hóseás próféták könyvének magyarázata, Evangéliumi Kiadó, Budapest, 2010

Szabó Andor: Ámós könyvének magyarázata in: Jubileumi kommentár, Kálvin kiadó

Eidevall, Göran: Amos in: The Anchor Yale Bible Yale University Press, 2017

